

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อพัฒนา
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น
สำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย

The Development of the Short Training Course to Develop Thai Integrated
Instruction Competence with Local Identity for
the Student Teachers in the Thai Language Program

*ศีกษา เบญจกุล¹ ประภาศรี เพชรมนต์² วรกร ธรรมภิบาลอุดม³ และนันท์วัฒน์ เนตรเจริญ⁴
Sueksa Benjakul¹ Prapasri Pechmon² Vorakorn Thampibanudom³ and Nantawat Nedjaroen⁴

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

¹ Asst. Prof. Dr, Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

²⁻³อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

²⁻³ Lecturer, Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

⁴ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

⁴ Asst. Prof., Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

*Corresponding author. suksa_reu@nstru.ac.th

Received : February 9, 2024

Revised : November 17, 2024

Accepted : December 19, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 28 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นและเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร ได้แก่ 1) แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น 2) แบบบันทึกการสังเกตชั้นเรียน และ 3) แบบประเมินตนเองแบบสะท้อนคิด วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ

การทดสอบค่าที ผลการวิจัย พบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการและแนวคิด (2) ผลการพัฒนาที่คาดหวัง (3) กิจกรรมการฝึกอบรม (4) สื่อเทคโนโลยีแบบผสมผสาน และ (5) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร การจัดกิจกรรมการฝึกอบรม แบ่งออกเป็น 3 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ การวิเคราะห์บริบทการเรียนรู้และอัตลักษณ์ท้องถิ่น การบูรณาการการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ และการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญ 2) ผลการศึกษาระสิทธิภาพของหลักสูตร พบว่า นักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทยมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม, สมรรถนะการจัดการเรียนรู้, การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ, ภาษาไทย, อัตลักษณ์ท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this study were to develop and evaluate the short training course to develop Thai integrated instruction competence with local identity for the student teachers in the Thai language program. The methods of the research were conducted under a research and development. The data collection and analysis using mixed methods. The sample group is bachelor of education program students from the Thai language program, Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, teaching practice in an educational institution, semester 1, academic year 2023, totaling 28 people by cluster random sampling, using universities as the sampling unit. The research tools consisted of the short training course and the training course document. The tools used to evaluate the effectiveness of the training course are a competency assessment form, a classroom observations form, and a self-reflection assessment. The qualitative data were synthesized by using content analysis; while the quantitative data were statistically analyzed using the mean, standard deviation, and t-test. The research results were as follows: 1) the training course consisted of five components: (1) curriculum principles and concepts, (2) learning development expectations, (3) training activities, (4) hybrid technology and media, and (5) evaluation and improvement. The training activity is divided into three learning units: analysis of learning context and local identity, integrating creative learning, and professional learning management practices. 2) The effectiveness of the training course, it was found that student teachers in the Thai language program had Thai integrated instruction competence with local identity after using the training course, it was higher than before using the training course at a statistical significance level of .05.

Keywords: Training course, Instructional competency, Integrated instruction, Thai language, Local identity

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency-Based Education) เป็นนวัตกรรมการพัฒนาการศึกษาที่ดำเนินงานขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการจัดการศึกษาทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย เพื่อปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ของโรงเรียน (school culture) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (structure) และวิธีการสอน (pedagogy) ที่มุ่งเน้นประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ (learning experiences) ครูจึงต้องมีความสามารถในการออกแบบและจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ เป็นผู้มีความรอบรู้และสามารถวิเคราะห์มาตรฐาน จุดประสงค์การเรียนรู้ตามกรอบสมรรถนะหรือกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นลำดับ วิเคราะห์และเชื่อมโยงกับหลักสูตรสถานศึกษา ผู้เรียน บริบทการเรียนรู้ทางสังคม วัฒนธรรม นำสู่การปฏิบัติการสอนโดยบูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์ จัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) และการเรียนรู้เชิงลึก (deep learning) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ฐานปฏิบัติที่ผู้เรียนสามารถสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริงอย่างหลากหลาย พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถใช้แนวทางการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้จากสมรรถนะหรือพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกในบริบทหรือสถานการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีการออกแบบการเรียนรู้และซ่อมเสริมดูแลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ (remedial teaching) เพื่อร่วมกันคิดร่วมกันแก้ปัญหา และพัฒนานวัตกรรมตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายเป็นรายบุคคล (ทศนา แจมมณี, 2565; Kaewchote & Wattanathum, 2022; Levine & Patrick, 2019; Williams, 2018)

นโยบายการผลิตรายวิชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นด้วยครูดีมีคุณภาพ ได้กำหนดให้ทุกหลักสูตรผลิตครูประสานการทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 2561-2580 ซึ่งทำให้มหาวิทยาลัยเร่งทบทวนและปรับบทบาทพันธกิจครูให้เป็นครูยุคใหม่ ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่รับเข้าปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนฐานสมรรถนะเพื่อหลอมรวมเป้าหมายของการจัดการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ดี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลประเมินการปฏิบัติงานในสถานศึกษาของนักศึกษาจากหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศวิชาเอก อาจารย์นิเทศวิชาชีพ ฝ่ายงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และตัวแทนชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนผู้ใช้นักศึกษา พบว่า มีข้อเสนอแนะให้หลักสูตรส่งเสริมสมรรถนะนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับท้องถิ่นมากขึ้น ทั้งการเชื่อมโยงสาระความรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โครงการส่งเสริมวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนการผลิตและพัฒนาลิขิตนวัตกรรม แหล่งเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อตอบโจทยรูปแบบการผลิตและพัฒนาครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เสนอให้มีการพัฒนา ทบทวน ปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะ และนำผลการประเมินหลักสูตรมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจ เช่น ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ การพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น ศาสตร์การสอนและการวิจัย ทักษะการบูรณาการงาน กิจกรรม ภาษาและการสื่อสาร การสร้างทัศนคติที่ถูกต้องตามพระบรมราโชบาย 4 ประการ มาใช้วิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับศักยภาพการปฏิบัติงาน วิชาการ และวิชาชีพของนักศึกษาครู (คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา, 2565; คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2565; คุรุสภา, 2562)

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ประกอบด้วยความสามารถหลายด้าน ทั้งความสามารถพื้นฐาน ลักษณะนิสัยใฝ่รู้ ความรู้ ทักษะ ความตระหนักที่เหนียวแน่นและขับเคลื่อนการปฏิบัติ เน้นความสามารถด้านการออกแบบ หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และสมรรถนะด้านวัฒนธรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2565; Quebec Ministry of Education, 2021; Stefaniak & Reese, 2022; Werven et al., 2023) สำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย ต้องมีสมรรถนะด้านการสอนภาษา โดยสามารถวางแผนและออกแบบสถานการณ์การเรียนรู้ จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการฐานวัฒนธรรมที่คำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน พร้อมส่งเสริมผู้เรียนให้มีบทบาทและเข้าไปมีส่วนร่วมกับโลกและท้องถิ่นของตนเอง ผ่านการบูรณาการเรียนรู้กับชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะการให้คุณค่าอัตลักษณ์ (value the identity) หรือเนื้อหาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่มีลักษณะเฉพาะ มีความโดดเด่นเป็นที่รู้จัก จดจำได้ ซึ่งเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นอำนาจละมุน (soft power) อันสร้างสรรค์มาจากรากเหง้าภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีการปฏิบัติ สามารถนำมาบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยรูปแบบต่าง ๆ ในบริบทการเรียนรู้เชิงสังคมวัฒนธรรม พร้อมปลูกฝังสั่งสมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะและพหุปัญญารอบด้าน ในฐานะสมาชิกของชั้นเรียนและสมาชิกของชุมชนวัฒนธรรม (ชวน เพชรแก้ว, 2558; ประชา สุวีรานนท์, 2558; วัชรภรณ์ จันทนกุล, 2561; Casey & Sturgis, 2018; Murrell & Visco, 2023)

หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะเฉพาะด้านสำหรับงานวิชาชีพครู ตามแนวทางการวิจัยและพัฒนาสมรรถนะของครู นั้น วิธีหนึ่งที่น่าสนใจคือการใช้นวัตกรรมที่สามารถเชื่อมต่อพลวัตทางสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจฐานชุมชนท้องถิ่น จิตวิทยาการเรียนรู้ การออกแบบใหม่ และผสมผสานเทคโนโลยีการศึกษาเข้าด้วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจรอบแนวคิดการออกแบบการเรียนรู้ TPACK Model (Hsu & Lin, 2020) โดยใช้แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้เชิงรุกแบบเชิงลึก (Martínez, et al., 2016; Mintrop et al., 2022) ซึ่ง Hammond et al. (2019) เสนอไว้ ประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้พร้อมร่วมกันกำหนดกระบวนการขั้นต้นและกระบวนการใหม่ตามปรัชญาพัฒนาการนิยม (Progressivism) เพื่อให้รู้แจ้งเห็นจริงว่า ตนเองในฐานะที่เป็นทั้งครูและผู้เรียนนั้น จะเรียนรู้ได้อย่างไร จะมีวิธีการบูรณาการกับการใช้จุดเน้นทางสังคมวัฒนธรรม เพื่อจัดการเรียนการสอนบนความหลากหลายและเท่าเทียมได้อย่างไร ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะผสมผสานแนวคิดเก่าใหม่อย่างละเอียดละเมียดละไมดังกล่าวนี้นี้ มีรากฐานมาจากข้อค้นพบของงานวิจัยด้านการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ทั้งด้านปัญญาวิสัย (cognitive ability) อารมณ์สังคม (social and emotional capability) และจริยธรรม (ethical capability)

แนวทางสร้างการเปลี่ยนแปลงหลัก ๆ สามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) และการบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ (Creative Integration) ในการพิจารณาผลลัพธ์ การกำหนดชุดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน การกำหนดแนวทางการสอนและการเรียนรู้ การตรวจสอบผลการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะนิสัย ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดและวิธีทำ ซึ่งช่วยสร้างแนวความคิดหนุนเสริมระบบผลิตและพัฒนาสมรรถนะครูที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างหลากหลาย (multifunction) ทั้งการบูรณาการเพื่อเพิ่มคุณค่าการเรียนรู้ การสร้างความรู้ความเข้าใจและเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรม รวมถึงการปลูกฝังสำนึกรักท้องถิ่น การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และการ

เรียนรู้ด้วยตนเองต่อเนื่องตลอดชีวิต (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา, 2563; สรินญา ปุติ และคณะ, 2561; Benjakul, 2023; Jackson et al., 2023; Kilgore & Weaver, 2020; Rojprasert et al., 2020)

การศึกษาผลวิจัยที่พัฒนาโจทย์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะสำหรับนักศึกษาครูและครู จะเน้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ทางสังคมและการได้ความรู้ในบริบทจริง การออกแบบสร้างสรรค์การเรียนรู้ โดย จัดลำดับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ตามกรอบสมรรถนะ การเก็บรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนและผลลัพธ์ การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน เพื่อพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีความพลวัต (dynamic) ซับซ้อน (complex) มีส่วนร่วมทางสังคม (social) หลากหลาย (diverse) และเป็นสากล (global) นำไปพัฒนา สภาพแวดล้อม การกำหนดนิยามผลลัพธ์ พัฒนาและปรับปรุงห้องเรียน หลักสูตร การประเมินและสะท้อนผลเพื่อ กระตุ้นระบบคิดและการเรียนรู้แบบนำตนเอง ตลอดจนการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (จุติพร ไชแสง และคณะ, 2566; Emerson & Berge, 2018; González-Pérez & Ramírez-Montoya, 2022; Zhang & West, 2019)

นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างผลการวิจัยของ จุฑารัตน์ ธรรมประทีป (2566) พัฒนาสมรรถนะการออกแบบ การเรียนรู้ฐานสมรรถนะและศึกษาการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูวิทยาศาสตร์ด้วยการพัฒนาวิชาชีพครูโดยการเรียนรู้ แบบนำตนเองผ่านการอบรมแบบออนไลน์ ซึ่งได้ระบุถึงแนวปฏิบัติที่ดีหลายประการ อาทิ เครื่องมือประเมินสมรรถนะ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การประเมินและสะท้อนผลงาน เป็นต้น การฝึกอบรมฐานสมรรถนะให้มีประสิทธิภาพจึงต้องอาศัย การกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรและสัดส่วนผลลัพธ์ที่เหมาะสมระหว่างภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ โครงสร้างหลักสูตร พร้อมด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอน ที่มีการสร้างเงื่อนไขหรือปัจจัยสนับสนุนสำหรับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูง การบูรณาการเนื้อหาสาระวิชาและการส่งเสริมความคล่องตัวทางวิชาการ (academic mobility) ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับการประเมินผลตามมาตรฐานสมรรถนะร่วมกับมาตรฐานทางวิชาชีพ การใช้กลยุทธ์ให้สอดคล้องกับ บริบทเชิงพื้นที่ ระดับการศึกษา หลักสูตร สาขาวิชา มีระบบการติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะสั้นและ การปฏิบัติงานในสถานศึกษา (วรรณดี สุทธิวรกร และคณะ, 2564; Melnyk et al., 2021)

ด้วยความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนา สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย เพื่อใช้ เป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษาให้สามารถคิดค้น ออกแบบ สร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยบูรณาการ อัตลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อให้ นักศึกษาครูภาษาไทยเข้าใจแนวคิดการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการ ตระหนักถึง ความสำคัญของอัตลักษณ์ชุมชนท้องถิ่น เรียนรู้และมีส่วนร่วมกับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง สะท้อนแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกันในชุมชนวิชาชีพ ซึ่งย่อมส่งผลให้สามารถสร้างสรรค์การเรียนรู้ คิดวิเคราะห์วางแผนงานอย่างเป็นระบบ ก่อนลงมือปฏิบัติ นำผลการปฏิบัติมาเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนเล็งเห็นวิธีการเชิงสอดแทรก กระบวนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมหรือค่านิยมที่ควรค่าแก่การยึดถือปฏิบัติ แสดงทัศนคติและเป็น แบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน ตระหนักคุณค่าของอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่มีอยู่ในบริบทการจัดการเรียนรู้ เพื่อยกระดับ การเรียนรู้ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้ทรงคุณค่า สืบทอด ธำรงรักษาผ่านการจัดการศึกษาจากฐานรากแห่งภูมิ ปัญญาและความเป็นท้องถิ่นไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย

ขอบเขตการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านตัวแปร** ประกอบด้วย (1) ตัวแปรต้น คือ หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย (2) ตัวแปรตาม คือ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่นของนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย
2. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** แบ่งโครงสร้างเนื้อหาเป็นชั่วโมงทฤษฎี จำนวน 6 ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงปฏิบัติ จำนวน 12 ชั่วโมง รวมตลอดหลักสูตร 18 ชั่วโมง ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ (1) การวิเคราะห์บริบทการเรียนรู้และอัตลักษณ์ท้องถิ่น (2) การบูรณาการการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ และ (3) การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญ
3. **ขอบเขตด้านระยะเวลา** การวิจัยนี้ดำเนินการทดลองการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 รวม 18 ชั่วโมง ซึ่งดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรแบบผสมผสาน ทั้งในชั้นเรียน (in class) โดยพบกันแบบเผชิญหน้า (face to face) ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และ โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ร่วมกับแบบออนไลน์ (online) ผ่านแพลตฟอร์มและช่องทางการสื่อสารตามที่กำหนดร่วมกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 200 คน จากมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ 5 สถาบัน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 28 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) จากกลุ่มฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยสุ่ม (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น และเกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือประเมินความสามารถในการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่นของนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย กำหนดรายละเอียดในแบบประเมิน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้รับการประเมิน ตอนที่ 2 รายการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น ตามองค์ประกอบของความสามารถหลัก 3 ด้าน รวมจำนวน 22 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น มีตัวบ่งชี้การปฏิบัติ จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ (2) ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น มีตัวบ่งชี้การปฏิบัติ จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ และ (3) ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น มีตัวบ่งชี้การปฏิบัติ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้

2. แบบบันทึกการสังเกตชั้นเรียนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น โดยใช้กระบวนการสังเกตชั้นเรียนเป็นกลุ่มของอาจารย์นิเทศ ซึ่งกำหนดรายละเอียดการสังเกตชั้นเรียน ได้แก่ 1) ด้านความรู้/เนื้อหาสาระ 2) ด้านประสิทธิภาพของกลยุทธ์การเรียนการสอน 3) ด้านพฤติกรรมการสอน 4) ด้านการวัดและประเมินผล 5) ด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ และ 6) ด้านการใช้เทคโนโลยี ส่วนท้ายเป็นการสรุปผลการสังเกต ให้ข้อเสนอแนะ และวางแผนการสังเกตชั้นเรียนครั้งต่อไป ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีการดำเนินการขออนุญาตบันทึกภาพและเสียงในชั้นเรียนที่นิเทศ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการศึกษา สรุป สะท้อนผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3. แบบประเมินตนเองแบบสะท้อนคิดการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย โดยใช้การประเมินตนเองและสะท้อนคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น เป็นรายการข้อคำถามเกี่ยวกับแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น แต่มีการเพิ่มเติมประเด็นให้นักศึกษาตอบแบบอิสระ เพื่อสะท้อนคิดเกี่ยวกับการประเมินตนเอง ด้านจุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหา/อุปสรรค วิธีการแก้ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน แบบประเมินตนเองแบบสะท้อนคิด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขในการใช้ภาษาให้กระชับชัดเจนมากยิ่งขึ้น และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ยื่นเรื่องขอเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และได้รับการรับรองเลขที่โครงการวิจัย REC 054/66 เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้การวิจัยบรรยาย (Descriptive Research) และแบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (The One Group Pretest-Posttest Design) เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการแบบผสมผสาน (mixed methods) เก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร จากนั้นรวบรวมประเด็น สังเคราะห์สาระสำคัญ นำมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปและสังเคราะห์กรอบแนวคิด ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น ตลอดจนความคิดเห็นและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่นของนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา (Development: D1) ออกแบบ พัฒนา ตรวจสอบคุณภาพ โดยนำข้อมูลสาระสำคัญของผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R1) มากำหนดกรอบการดำเนินงาน เพื่อให้ได้วิธีการที่เป็นระบบ มีโครงสร้างการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ และมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) ออกแบบหลักสูตร มีขั้นตอนย่อย ได้แก่ กำหนดหลักการและเหตุผลของการฝึกอบรม กำหนดงานที่ต้องปฏิบัติและระดับสมรรถนะ กำหนดวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ สร้างสรรค์ประสบการณ์การเรียนรู้ และระบุกลยุทธ์การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี และวิธีการวัดและประเมินผล

2) พัฒนาหลักสูตร โดยพัฒนาโครงร่างหลักสูตรและเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการและแนวคิด (2) ผลการพัฒนาที่คาดหวัง (3) กิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ โดยระบุวัตถุประสงค์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแต่ละขั้นตอน (4) สื่อเทคโนโลยีแบบผสมผสาน และ (5) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ผู้วิจัยนำหลักสูตรเข้ารับการวิพากษ์และประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ผลการวิพากษ์และประเมินคุณภาพหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสม มีแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรที่มีความน่าสนใจเห็นถึงประโยชน์แก่การศึกษา สามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นในการพัฒนานักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติจริง โดยผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมากที่สุด (5.00) มีข้อเสนอแนะให้มีการทำความเข้าใจแนวคิดอัตลักษณ์ท้องถิ่นอย่างถ่องแท้ และควรมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงองค์ประกอบหลักสูตรให้มีกระบวนการเรียนรู้ฐานชุมชนวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ท้องถิ่นโดยจัดหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญที่มีผลงานด้านนี้โดยตรงมาอบรมให้นักศึกษา เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปพัฒนาแนวคิดและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย รวมทั้งเพิ่มการประเมินผลด้านความตระหนักถึงความสำคัญ การเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ด้วย

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R2) นำหลักสูตรไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 ช่วงเวลาการดำเนินการ 1) ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ตามปฏิทินดำเนินงานจัดการเรียนรู้บูรณาการกับการทำงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 28 คน 2) ระยะเวลาการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย ตามหน่วยการเรียนรู้จำนวน 18 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development : D2) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร โดยนำผลการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรและข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์จากการสะท้อนผลหลายแง่มุมของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง และบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มาแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล/การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t -test for dependent sample) ร่วมกับการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย พบว่า หลักสูตรมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1) หลักการและแนวคิด ได้แก่ (1) เชื่อมโยงกับกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยืดหยุ่น (flexible) สามารถปรับเหมาะ (adaptive across situation) กับสถานการณ์การเรียนรู้และบริบทเชิงพื้นที่ เน้นส่งเสริมความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียนและวัฒนธรรมท้องถิ่น (2) เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ คือ ระดับสมรรถนะการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น (3) จัดกิจกรรมมุ่งพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติผ่านการเรียนรู้ฐานประสบการณ์ เพื่อสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและบริบทสังคมวัฒนธรรม (4) ใช้แนวการจัดการเรียนรู้เชิงลึก บูรณาการศาสตร์การสอนผู้ใหญ่ พัฒนาการเรียนรู้ฐานความเชี่ยวชาญ ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (5) เน้นประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ฐานการปฏิบัติงาน และใช้การสะท้อน อภิปราย รวมถึงความตระหนักถึงคุณค่าของอัตลักษณ์ท้องถิ่นภาคใต้ และ (6) วางกลยุทธ์ด้านการมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง โดยบูรณาการเทคโนโลยีแบบผสมผสานรองรับการทำงานแบบดิจิทัล

2) ผลการพัฒนาที่คาดหวังและตัวบ่งชี้การปฏิบัติ 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น (2) ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น และ (3) ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น

3) กิจกรรมการฝึกอบรม แบ่งเป็นภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวิเคราะห์บริบทการเรียนรู้และอัตลักษณ์ท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่เน้นพัฒนา นักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยฐานสมรรถนะ โดยใช้การอภิปรายหัวข้อเฉพาะ (discuss on specific topic) เพื่อเป็นแนวทางการกำหนดเป้าหมายใหม่ในการเรียนรู้ จากการพัฒนาระบบทัศน์ของนักศึกษาครูด้านการพัฒนาทักษะพื้นฐานและการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน และการบูรณาการทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น การสร้างความรู้ใหม่ เชื่อมโยงความรู้ข้ามศาสตร์ ข้ามบริบท การวิเคราะห์ผู้เรียนและภาระงาน (tasks) ที่ตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจ สามารถกระตุ้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของแต่ละบุคคล การพัฒนาวิธีการ

เรียนรู้ของนักศึกษาครูเพื่อการเรียนรู้บริบท (contextual learning) เป็นกิจกรรมเน้นพัฒนาความสามารถในการรับรู้ ประสบการณ์ และนำมาคิดวิเคราะห์ โดยเสนอแนวทางการวิเคราะห์ โมเดลเชิงตรรกะประสบการณ์ผู้เรียน (student experience logic model) ร่วมกับความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดอัตลักษณ์ท้องถิ่น ซึ่งได้กำหนดให้เป็นบริบททางวัฒนธรรมที่แวดล้อม เพื่อให้นักศึกษาฝึกเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์ส่วนบุคคล ความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรม ในลักษณะการเรียนรู้ที่มีความหมาย และการประยุกต์ใช้ความเข้าใจเชิงลึกจากการเรียนรู้ การจัดการความรู้อัตลักษณ์ท้องถิ่นและกระบวนการถอดองค์ความรู้ท้องถิ่น เป็นกิจกรรมเสริมให้นักศึกษาพัฒนาความสามารถสืบเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ไปสู่การประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะ เพื่อแก้ปัญหาโจทย์การเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ทั้งแนวคิดทฤษฎีที่เชื่อมโยงจากสภาพจริง และนำมาใช้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การบูรณาการการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่เน้นการพัฒนานักศึกษาให้มีการทบทวนและเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ เกี่ยวกับศาสตร์การสอนและศาสตร์การเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบจุลภาค (microlearning) เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาแบบสั้น กระชับ นำไปต่อยอดแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การบูรณาการการเรียนรู้ภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ โดยประยุกต์ใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (design thinking processes) ร่วมกับกลยุทธ์การคิดออกแบบสร้างสรรค์ (creative design strategies) เพื่อเสริมต่อการเรียนรู้ และพัฒนางานอย่างเป็นระบบ เน้นผลิตผลและนวัตกรรมทางความคิด คือ งานออกแบบ ใช้แนวทางการเรียนรู้เชิงรุก การสร้างความรู้ และการร้อยเรียงกระบวนการเรียนรู้เป็นผลงานเชิงนวัตกรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญ เป็นกิจกรรมที่เน้นการพัฒนานักศึกษาให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้จากการพัฒนาบทเรียนร่วมกันในชุมชนการเรียนรู้จำลอง เพื่อเป็นหน่วยกลางในการวางแผน และการนำไปปฏิบัติ ร่วมกับการนิเทศติดตามการปฏิบัติการสอน โดยใช้กระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้ร่วมกัน และกิจกรรมตามแนวคิดการเรียนรู้ฐานความเชี่ยวชาญ (Proficiency-Based Learning) เพื่อให้นักศึกษาสามารถกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ กระบวนการ แนวทางการพัฒนา มีการเสริมแรงและพัฒนากรอบคิด การชี้แนะวิธีทำงานและบริหารเวลา การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย/ผลลัพธ์ใหม่ มีกลยุทธ์หรือนวัตกรรม และสามารถบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น

4) สื่อเทคโนโลยีแบบผสมผสาน หลักสูตรฝึกอบรมสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมแบบผสมผสาน เพื่อเป็นทางเลือกและทางเสริมในการเข้าร่วมอบรมออนไลน์ได้พร้อมกัน หรือเข้าร่วม ณ สถานที่อบรม ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถพบปะกันเป็นประจำ ผ่านสื่อเทคโนโลยีและช่องทางการสื่อสารที่เตรียมพร้อม ส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ตามที่ตกลงนัดหมายร่วมกันระหว่างสัปดาห์ 1-2 ครั้ง และสนทนากลุ่มออนไลน์ในวันเสาร์ตลอดหลักสูตรตามกำหนดการ

5) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ใช้แนวคิดการประเมินฐานสมรรถนะ เน้นประเมินการปฏิบัติ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริกส์ (scoring rubrics) เป็นการประเมินผลงานจากการปฏิบัติกระบวนการ ความรู้ความเข้าใจในการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง ผ่านการสังเกต การตัดสินใจแบบอิงเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน การสะท้อนความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง นำผลที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและขยายผลต่อไป

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย

แบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย จากการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่นของนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังการใช้หลักสูตร

สมรรถนะรายด้าน	คะแนน	<i>n</i>	ก่อนการใช้		หลังการใช้		<i>t</i>
	เต็ม		หลักสูตร		หลักสูตร		
			<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	
1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้							
ภาษาไทยแบบบูรณาการ	60	28	24.17	5.98	55.71	2.27	24.81*
อัตลักษณ์ท้องถิ่น							
2. การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ							
บูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น	35	28	14.57	2.70	33.00	1.46	30.12*
3. การสะท้อนผลการปฏิบัติ							
การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ	15	28	4.60	1.31	13.82	0.90	29.71*
บูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น							
รวม	110	28	43.35	9.09	102.53	3.79	29.85*

* $p < .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทยมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการทดลองใช้หลักสูตรพบว่า ทุกกิจกรรมการฝึกอบรมสามารถส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่นของนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาไทยได้ และเมื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ได้จากบันทึกการสังเกตชั้นเรียนและผลการประเมินตนเองแบบสะท้อนคิดของนักศึกษา ก่อนและหลังการใช้หลักสูตร พบว่า มีผลการวิจัยสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยสามารถพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาในหลายด้าน ได้แก่ คุณลักษณะ/เจตคติ ความรู้ในเนื้อหาและวิธีการสอน กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ทักษะการเรียนรู้แบบสืบเสาะความรู้และทักษะใหม่ ทักษะสร้างสรรค์นวัตกรรม ทักษะการบูรณาการเทคโนโลยี ทักษะการวัดและประเมินผล การเรียนรู้

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรโดยปรับรายละเอียดขององค์ประกอบหลักสูตร เพิ่มเติมจุดเน้นในส่วนต่าง ๆ ให้เข้มข้นมากขึ้น เพื่อให้สามารถเผยแพร่และขยายผลได้ในโอกาสต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย พบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญที่ตอบโจทย์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย สอดคล้องกับคุรุสภา (2562) และคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (2565) ซึ่งเสนอว่า หลักสูตรต้องพัฒนาความสามารถทางวิชาการ วิชาชีพ จิตนวิสัย และสะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะด้านความรู้ศาสตร์การสอนบูรณาการกับเนื้อหาและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นผลจากการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่มีการคิดค้นนวัตกรรม และสร้างสรรค์วิธีการใหม่ ๆ จากฐานทฤษฎีต่าง ๆ นำมากำหนดหลักการและแนวคิด ทำให้สามารถแจกแจงรายละเอียดและแนวทางการพัฒนาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังอย่างชัดเจน การวางโครงสร้างเนื้อหาและกิจกรรมการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม การประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีแบบผสมผสาน การประเมินผล รวมทั้งประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องการนำหลักสูตรไปใช้ในการปฏิบัติจริง สอดคล้องดังที่ Melnyk et al. (2021) และวรรณดี สุทธินากร และคณะ (2564) เสนอเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะให้มีประสิทธิภาพ ต้องมีความเชื่อมโยงตั้งแต่การกำหนดผลลัพธ์ กิจกรรม การประเมินผล การใช้กลยุทธ์สอดคล้องกับสาขาวิชาและบริบทเชิงพื้นที่ การฝึกอบรมนั้นจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้พัฒนาความรู้ ความสามารถ เจตคติ ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นตามมาตรฐานสมรรถนะและมาตรฐานวิชาชีพ

นอกจากนี้ องค์ประกอบของหลักสูตรยังสามารถเป็นแนวปฏิบัติที่ดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฬารัตน์ ธรรมประทีป (2566) ที่เสนอไว้ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือประเมินสมรรถนะ สื่อและแหล่งเรียนรู้ฐานเทคโนโลยี การประเมินและสะท้อนผลงานในการเรียนรู้แบบนำตนเอง หากแต่ผลการวิจัยนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทางวิชาชีพจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ทางวิชาชีพรูปแบบใหม่ โดยบูรณาการหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ สอดคล้องตามที่ Zhang & West (2019) เสนอว่า ควรมีรูปแบบ (model) ที่เน้นการสอนแบบทันเวลา (Just IN Time: JIT) ใช้กลยุทธ์แทรกแซงกระบวนการ (strategy model) ที่ยืดหยุ่น เข้าถึงได้ และการเรียนรู้ที่ปรับให้เหมาะกับการเรียนรู้ส่วนบุคคล ประการสำคัญ ผลการวิจัยทำให้เห็นการเชื่อมต่อระหว่างวิธีการสกัดเอาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นมารวมเข้ากับสาระการเรียนรู้ภาษาไทยอย่างเป็นรูปธรรม ตามที่ Werven et al. (2023) เสนอประเด็นนี้ไว้ ทำให้เห็นว่า การที่หลักสูตรมีแนวปฏิบัติด้านวิธีการช่วยให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะการรับรู้ การขยายการรับรู้ การทำความเข้าใจความรู้ และถ่ายโอนการเรียนรู้ได้

ดังนั้น นอกจากนักศึกษาครูต้องเรียนรู้วงจรการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น วงจร PDCA แล้ว การพัฒนาตนเองในการเรียนรู้วิธีการสอนภาษาและการบูรณาการเนื้อหาสาระที่ถูกต้องเหมาะสม และพัฒนาจนถึงการบูรณาการข้ามสาระนั้นมีความสำคัญจำเป็น การพัฒนาความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับความรู้ประเภทต่าง ๆ ทั้งข้อมูล แนวคิด กระบวนการ อภิปัญญา รวมทั้งการเรียนรู้บริบท จึงเป็นจุดเน้นที่ควรเพิ่มเติมในหลักสูตร ซึ่ง Kilgore and Weaver (2020) กล่าวไว้อย่างสอดคล้องว่า “การออกแบบการเรียนรู้ที่ดีมีพื้นฐานมาจากความเข้าใจอย่างถี่ถ้วนชัดเจนในการเรียนรู้ หากแต่เข้าถึงได้ด้วยความอ่อนไหวประบางและความตระหนักในบริบทอย่างลึกซึ้ง”

2. ผลการวิจัยการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย พบว่า นักศึกษามีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่น หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เนื่องจากปัจจัยหลายส่วน ตามที่ Hammond et al. (2019) เสนอไว้ว่า ความต้องการจำเป็นการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เปลี่ยนจากการสอนเนื้อหาเชิงวิชาการมาเป็นการมีส่วนร่วม การทดลองปฏิบัติ ประสบการณ์เรียนรู้เชิงนวัตกรรม พร้อมส่งเสริมทักษะในการค้นหา ค้นพบ วิเคราะห์ ประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทและสถานการณ์ที่สอดคล้องกับสภาพสังคม งาน และสถาบันการศึกษา ด้วยเหตุนี้ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านทักษะ เครื่องมือเทคโนโลยี และการสื่อสาร เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ในบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ส่งเสริมการเรียนรู้และทำงานร่วมกัน เพื่อนำผลของการบูรณาการเชิงสร้างสรรค์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในด้านเนื้อหาความรู้ แหล่งเรียนรู้ แนวคิด ประสบการณ์ หรือการให้ข้อมูลป้อนกลับผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ เป็นระยะหลากหลายรูปแบบ ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสะท้อนคิด สะท้อนผลการเรียนรู้ สามารถใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ และสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในชุมชนการเรียนรู้ ซึ่งที่กล่าวมาล้วนครอบคลุมกระบวนการจัดกิจกรรมฝึกอบรมของหลักสูตรนี้

เมื่อพิจารณาประสิทธิผลของหลักสูตรที่ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า ผลการทดลองใช้หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวิเคราะห์บริบทการเรียนรู้และอัตลักษณ์ท้องถิ่น ทำให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยฐานสมรรถนะ วิเคราะห์บริบทการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้อัตลักษณ์ท้องถิ่น สามารถจัดลำดับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้อัตลักษณ์ท้องถิ่น และนำไปออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีแนวทางที่ชัดเจนมากขึ้น เป็นเพราะการใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงลึก สามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มีความซับซ้อน การจัดโครงสร้างเนื้อหาสาระ รวมถึงกลยุทธ์ที่มีความแตกต่างหลากหลายมากขึ้น ดังที่ Martinez et al. (2016) และ Mintrop et al. (2022) นำเสนอประเด็นนี้ไว้ว่า การเรียนรู้เชิงลึกมีความเหมาะสมในการนำมาพัฒนากลุ่มนักศึกษาครู โดยเฉพาะการพัฒนาความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นความสามารถทางปัญญา (cognitive presence) ที่ตกผลึกจากการประมวลความรู้และการลงมือปฏิบัติ (action) จึงควรเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักศึกษาถ่ายโอนความรู้ ทักษะ เจตคติ โดยส่งเสริมการคิดขั้นสูงในกิจกรรมการเรียนรู้

ในส่วนของการทดลองใช้หลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การบูรณาการการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ซึ่งพบว่า นักศึกษาสามารถเลือกใช้แนวคิดทฤษฎีนำสู่การปฏิบัติได้อย่างสร้างสรรค์และมีนวัตกรรม ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงแนวคิดในการบูรณาการทักษะภาษาและวัฒนธรรมกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะเทคโนโลยี เป็นเพราะกิจกรรมการเรียนรู้มีการบูรณาการแนวคิดที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้คิด (thinking) เชิงออกแบบสร้างสรรค์จากประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน เชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่แล้วสร้างความรู้ (constructing) ขึ้นมาด้วยตนเอง โดยการสร้างสรรค์ความรู้ที่สมบูรณ์จะต้องมีการสะท้อนความคิด สะท้อนการเรียนรู้ (reflecting) ซึ่งกิจกรรมการฝึกอบรมของหลักสูตรใช้การสะท้อนผลผ่านสื่อเทคโนโลยีแบบผสมผสานอย่างต่อเนื่อง แนวทางการจัดการเรียนรู้ลักษณะดังกล่าวจึงได้ผลลัพธ์ตามที่ Emerson and Berge (2018) เสนอไว้ว่าสามารถบูรณาการได้ทั้งเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะ และ

วิธีการเรียนรู้ส่วนบุคคล นอกจากนี้ ผลการวิจัยส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าการให้นักศึกษารับรู้ถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ การพัฒนาความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และเห็นตัวอย่างมุมมองแนวคิดที่หลากหลาย เป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญา สอดคล้องกับ Rojprasert et al. (2020) และ Benjakul (2023) เสนอว่า การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนความคิดใหม่ แล้วสร้างความรู้ใหม่ สะท้อนความคิดใหม่ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ความรู้จึงไม่หยุดนิ่งแค่เพียงกระบวนการคิดและสร้างความรู้ด้วยตนเองเท่านั้น แต่เป็นการต่อยอดความรู้ความคิดโดยมีเทคโนโลยีช่วยเรียนรู้และสร้างสรรค์สร้างการเรียนรู้

ผลการทดลองใช้หลักสูตรในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญ จะเห็นได้ว่าการที่นักศึกษาสามารถปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่นได้มีคุณภาพมากขึ้น เป็นเพราะแนวคิดการเรียนรู้ฐานความเชี่ยวชาญและการประเมินผลตามเกณฑ์การปฏิบัติ นักศึกษาสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน มีการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เลือกลงสื่อ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับกิจกรรม วัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้ถูกต้องตามตัวชี้วัด/วัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด และจัดบรรยากาศการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งได้รับการสนับสนุนกระบวนการทำงานจากหลายฝ่ายที่ส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของนักศึกษาแต่ละคน แต่ละพื้นที่ ในแนวทางนี้เป็นเพราะหลักสูตรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ฐานประสบการณ์ในชีวิตจริงและชุมชน โดยเฉพาะการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมวัฒนธรรม การจัดการเรียนรู้จึงเน้นสถานการณ์และสังคมเป็นหลัก ทำให้เกิดการสร้างความหมายใหม่ที่บูรณาการทั้งจิตใจ พฤติกรรม การรับรู้ และการปฏิบัติ ทั้งยังทำให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของอัตลักษณ์ท้องถิ่นมากขึ้น เพราะสามารถนำมาใช้พัฒนาจุดเด่นของผลงานและเสริมสร้างความสามารถพิเศษของตนเองได้เชิงประจักษ์

นอกจากนี้ หลักสูตรมีการใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสานรองรับการทำงานแบบดิจิทัล มีการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นแนวทางเสริม ส่งผลให้การพัฒนาความสามารถด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้และการสะท้อนผลการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากนักศึกษาได้รับการพัฒนาความสามารถทางสังคม (social presence) และด้วยกิจกรรมการฝึกอบรมแบบผสมผสานส่วนใหญ่ ใช้การประมวลเนื้อหาสาระและถ่ายทอดผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (electronic media) รวมถึงการใช้พื้นที่ปฏิบัติการเรียนรู้ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ (Computer-Based Learning Platform) การส่งวิธีการเรียนรู้ ประเภทของสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้นักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-learning) มากขึ้น หลักสูตรการฝึกอบรมนี้จึงให้ความสำคัญกับการสอดแทรกกลยุทธ์ข้อปฏิบัติ (metacognitive strategies) และได้ผลสะท้อนกลับที่ดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Hsu and Lin (2020) ซึ่งระบุไว้ว่า การเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนักศึกษา ทั้งการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในการรับรู้แนวคิด TPACK และความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผลการศึกษาระบุว่า กลยุทธ์การสะท้อนคิดและการออกแบบการเรียนการสอนมีผลกระทบมากที่สุด

ข้อค้นพบจากผลการวิจัยแสดงถึงความสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การบูรณาการการทำงานอย่างสร้างสรรค์ และการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อ “การผลิตครูมีคุณภาพ การศึกษามีคุณภาพ และพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ” โดย เน้นส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

และนวัตกรรมการเรียนรู้ฐานปฏิบัติที่อิงกับบริบททางสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่น ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการ ที่ไม่ใช่เฉพาะแค่ในบทเรียน แต่เป็นโลกนอกห้องเรียนและชีวิตจริง ด้วยการสอนนั้นเป็นกิจกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สามารถปรับปรุงพัฒนาได้ผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ ทว่าการเรียนรู้ไม่สามารถเกิดขึ้นจากกิจกรรมเดียว การเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้จึงนับเป็นการย้อนย่อประสบการณ์ที่มีความแตกต่างหลากหลาย ประสบการณ์การเรียนรู้ใดที่สามารถเชื่อมโยง “อะไรที่ต้องทำได้ อะไรที่ต้องรู้ และด้วยวิธีการอะไร” จะกลายเป็นสาระสำคัญ (concept) ที่นักศึกษาครูสามารถนำไปปรับใช้เพื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้ด้วยตนเองได้ในอนาคต นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแล้ว ยังส่งผลกระทบระยะยาว คือ การเรียนรู้ที่เน้นแน่นในตัวผู้เรียนอย่างจริงแท้และยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบบูรณาการ ควรเริ่มจากการบูรณาการผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ ซึ่งเชื่อมโยงสอดคล้องกับการทำงานตามจุดเน้นของสถานศึกษา ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้เล็งเห็นความสำคัญ ความตระหนักในคุณค่าของการนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นมาผสมผสานให้เข้ากับการเรียนรู้ในบริบทต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง การเรียนรู้ฐานชุมชนวัฒนธรรม นำสู่การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับการวิจัยเป็นฐาน และการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่กำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ เป็นนวัตกรรมที่สร้างผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม สามารถเผยแพร่ผลงาน เป็นต้นแบบและขยายผลได้ในวงวิชาการและวิชาชีพครู

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาแบบการส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนภาษาไทยในแต่ละระดับการศึกษา และการวิจัยการส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะครูสาขาวิชาอื่น ๆ ด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการฐานวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยนำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นนี้ไปปรับใช้และติดตามผลกระทบ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายการขยายผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

รายการอ้างอิง

- คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา. (2565). *ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565*. <https://www.ops.go.th/>
- คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. (2565). *เอกสารประกอบโครงการอบรมการพัฒนากระบวนการผลิตครูสู่ความเป็นเลิศ. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.*
- ครุสภา. (2562). *ข้อบังคับครุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. <https://www.ksp.or.th/laws/>
- จุฬารัตน์ ธรรมประทีป. (2566). การพัฒนาสมรรถนะการออกแบบการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครูวิทยาศาสตร์โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเอง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 16(2), 123-140.
- ชวน เพชรแก้ว. (2558). *สืบโศกสวาท่าน งานวิจัยวัฒนธรรมภาคใต้ หนังสือชุดการประเมินและสังเคราะห์สถานภาพองค์ความรู้จากการวิจัยวัฒนธรรม. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- จิตติพร ไชแสง, จักรกฤษณ์ จันทะคุณ และวิเชียร ชำรงโสคติสกุล. (2566). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโยงออนไลน์ภาษาสำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 18(2), 169-184.
- ทศนา แจมมณี. (2565). *ความมีอิสระในการใช้หลักสูตรและการปรับหลักสูตร (ไฟล์เสียงและเอกสารประกอบ) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา.* <https://www.edusandbox.com/>
- ประชา สุวิธานนท์. (2558). *อัตลักษณ์ไทย: จากไทยสู่ไทย ๆ. ฟ้ายเดียวกัน.*
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). *วิธีวิจัยทางการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- วรรณดี สุทธินรากร, ภูวเรศ อับดุลสตา และสมเกียรติ สุทธินรากร. (2564). *การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะและการจัดการเรียนรู้ที่มีความหมาย. สยามปริทัศน์.*
- วัชรภรณ์ จันทนุกูล. (2561). *มรดกทางภูมิปัญญา: อัตลักษณ์ร่วมทางสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียนภาคพื้นไทย ลาว และกัมพูชา. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 6(3), 953-969.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา. (2563). *การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Creative Learning). จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.*
- สรินญา ปุติ, วรรณนะ หนูหมื่น และวิฑูรย์ เมตตาจิตร. (2561). การวิเคราะห์การสื่อถึงวัฒนธรรม ชุมชน 3 จังหวัดชายแดนใต้จากแบบฝึกอ่านภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย ราชภัฏเลย*, 14(50), 1-10.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *การประเมินระบบการผลิตครูในประเทศไทย. เซ็นจูรี.*
- Benjakul, S. (2023). Instructional design based on constructionism for enhancing higher-order thinking skills of learners in an online learning context. *Journal of Educators Online*, 20(3), n3.
- Casey, K., & Sturgis, C. (2018). *Levers and logic models: A framework to guide research and design of high-quality competency-based education systems.* Competency Works Report. iNACOL.

- Emerson, L. C., & Berge, Z. L. (2018). Microlearning: Knowledge management applications and competency-based training in the workplace. *Knowledge Management & E-Learning*, 10(2), 125-132.
- González-Pérez, L. I., Ramírez-Montoya, M. S. (2022). Components of education 4.0 in 21st century skills frameworks: Systematic review. *Sustainability*, 14(3), 1493.
- Hammond, L. D., Oakes, J., Wojcikiewicz, S. K., Hyler, M. E., Guha, R., Podolsky, A., Kini, T., Cook-Harvey, C. M., Jackson Mercer, C. N. & Harrell, A. (2019). *Preparing teachers for deeper learning*. Harvard Education Press.
- Hsu, Y. Y., & Lin, C. H. (2020). Evaluating the effectiveness of a preservice teacher technology training module incorporating SQD strategies. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 17(1), 1-17.
- Jackson, K. L., Martin, F., & Ritzhaupt, A. D. (2023). *Instructor competencies: The standards*. IAP.
- Kaewchote, N. & Wattanatham, C. (2022). Model of developing teachers competencies in the Bangkok Metropolitan Administration base on active learning design for students to Thailand 4.0. *Creative Education*, 13, 1564-1576.
- Kilgore, W., & Weaver, D. (2020). *Fundamentals of exceptional instructional design: Essentials of mindset and approach. Connecting the dots: Improving student outcomes and experiences with exceptional instructional design*. <https://opentextbooks.uregina.ca/>
- Levine, E. & Patrick, S. (2019). *What is competency-based education? An updated definition vienna*. Aurora Institute.
- Martínez, M., McGrath, D., & Foster, E. (2016). *How deeper learning can create a new vision for teaching*. Consulted Strategists.
- Melnyk, N., Maksymchuk, B., Gurevych, R., Kalenskyi, A., Dovbnya, S., Groshovenko, O., & Filonenko, L. (2021). The establishment and development of professional training for preschool teachers in Western European Countries. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 13(1), 208-233.
- Mintrop, R., Zumpe, E., Jackson, K., Nucci, D. & Norman, J. (2022). *Designing for deeper learning as an equity approach: Schools and school districts serving communities disadvantaged by the Educational System Benefiting from Deeper Learning*. The Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching.
- Murrell, A. & Visco, M. (2023). Aligning competency frameworks and co-curricular experiences: an interactive experience with the suitable technology platform. *Developments in Business Simulation and Experiential Learning*, 50, 222-225.
- Quebec Ministry of Education. (2021). *Reference framework for professional competencies*. <https://www.education.gouv.qc.ca/en/home/>
- Rojprasert, S., Nanchaleay, J., Boonlue, S. & Silarat, P. (2020). Designing and implementing constructionist learning in a blended advertising photography course. *Technology Enhanced Learning*, 12(1), 20-37.

-
- Stefaniak, J. & Reese, R. (2022). *The instructional design trainer's guide: Authentic practices and considerations for mentoring ID and Ed tech professionals*. Routledge.
- Van Werven, I. M., Coelen, R. J., Jansen, E., & Hofman, W. H. A. (2023). Global teaching competencies in primary education. *Compare: A journal of comparative and international education*, 53(1), 37-54.
- Williams, P. (2018). Does competency-based education with blockchain signal a new mission for universities?. *Journal of Higher Education Policy and Management*, 41(1), 1-14.
- Zhang, J. & West, R. E. (2019). Designing microlearning instruction for professional development through a competency based approach. *Tech Trends*, 64, 310-318.